

være en Lykke, om vi, naar vi havde vedtaget dette Lovforslag, fik det godkendt ved en Folkeafstemning; det føler jeg mig overbevist om, og det mener jeg fremdeles. I det Ændringsforslag, som er stillet af Mindretallet, staar der, at denne Lovs Ikrafttræden er afhængig af, at der bliver et Flertal for den ved en Folkeafstemning. Jeg har arbejdet for at gennemføre en saadan med Hensyn til disse Love, og det vil jeg fortsætte med ved at stemme for det Ændringsforslag, som her er stillet, men jeg maa tilføje, at selve Lovforslaget, som det nu foreligger gennem det Forlig, som her er tilvejebragt, er jeg selv saa glad ved, anser jeg for saa betydeligt, at jeg vil stemme for Forliget, selv om Ændringsforslaget om Folkeafstemning skulde falde.

Stengaard-Kirkegaard: Det er ikke første Gang, det ærede Medlem Hr. P. Munch i denne Sal har fremført mine Udtalelser om Folkeafstemning, men mærkeligt er det, at det viser sig, at det ærede Medlem citerer meget forskelligt. Men for en Sikkerheds Skyld skal jeg da tage det ærede Medlems egne Udtalelser og anføre dem ordret, som de blev fremsat under Finanslovens første Behandling; den højtærede Formand vil maaske tillade, at jeg citerer en lille Smule. Det ærede Medlem Hr. P. Munch talte den Gang om Folkeafstemning og føjede saa til:

„Jeg har haft Lejlighed til at skifte Ord om dette Spørgsmaal med Medlemmer af Partiet Venstre ved Møder, og jeg mindes, at det ærede Medlem Hr. Stengaard-Kirkegaard ved et saadant Møde overfor mig udtalte, at han agtede at medvirke til, at denne Sag blev underkastet Vælgernes Afgørelse ved en Folkeafstemning, under visse Betingelser, som han føjede til. Jeg prøvede paa at komme til Klarhed over, om det ærede Medlem dermed paatog sig en Forpligtelse til under ingen Omstændigheder at gaa med til en Afgørelse uden dette. Det vilde det ærede Medlem ikke.“

Den Gang fremhævede altsaa det ærede Medlem Hr. P. Munch, at jeg kunde gaa med paa visse Betingelser. Men nu i Dag udtaler det ærede Medlem Hr. P. Munch, at jeg har afgivet afgørende Tilsagn om at yde min Medvirksomhed til Gennemførelsen af en Folkeafstemning. Der er en meget stor, en afgørende Forskel paa de to Citater.

Hvad er nu rigtigt? Forholdet er det, at principielt er jeg fuldt ud enig med den

højtærede Statsminister i, at Folkeafstemning om særlige Love vil undergrave Rigsdagens Anseelse og den Tillid, som Rigsdagen bør nyde i Befolkningen. Men naar jeg alligevel om end ikke ønsker, saa dog kunde tænke mig at gaa med til en Folkeafstemning om Militærspørgsmaalet, er det ud fra den Betragtning, at hele det Spektakel og den Splid og Uenighed, der i to Menneskealdre har været i Befolkningen om dette Spørgsmaal, er en Ulykke for vort Folk, og hvis det var muligt at overvinde denne Uenighed og naa til en fælles Overenskomst, saa kunde der ogsaa være Grund til at gribe til ekstraordinære Fremgangsmaader. Hvis nu Forholdet var det — det var netop min bestemte Udtalelse ved det Møde, hvor jeg var sammen med det ærede Medlem Hr. P. Munch —, at samtlige Partiers Forslag kunde komme ud til Vælgernes Afgørelse, ogsaa det Forslag, der foreligger fra det ærede Medlem Hr. Boa, og ogsaa det Forslag, der foreligger fra Partiet Holstein, hvis der overhovedet findes et saadant Forslag — og der saa i Fremtiden kunde være Fred angaaende dette Spørgsmaal, saa kunde jeg tænke mig at gaa den Vej. Men denne Mulighed er jo ikke til Stede; thi den eneste Lov, vi har om Folkeafstemning, Loven af 23. Juni 1920, bestemmer udtrykkelig, at der kun maa stemmes ja eller nej, saaledes at samtlige Forslag ikke kan komme ud til Vælgernes Afgørelse. Desuden er det min Opfattelse, at den nu siddende Rigsdag har fuldt Mandat til at afgøre Forsvarsspørgsmaalet, lige saa fuldt, som den har Mandat til at afgøre et hvilket som helst andet Spørgsmaal.

Fraenkel: Ganske bortset fra, at Kravet om Folkeafstemning jo nu har et politisk Sigte, som man ikke kan komme væk fra, og ganske bortset fra, at de Erfaringer, man gjorde ved sidste Folkeafstemning — med Hensyn til de Tilfældigheder, der kom til at spille ind, og ogsaa med Hensyn til det, ja, hvad skal jeg sige, jeg vil nødig rette nogen direkte Sigtelse mod Regeringen, men hvad jeg tænkte paa, var, at der var en hel Bunke Manifeste, som skulde have været sendt rundt om den Sag, men som blev liggende paa Posthusene —, ikke gør, at man med samme Glæde kan gaa med til en Folkeafstemning som Folkets direkte afgørende Ord, som man kunde tidligere — bortset fra alt dette vil jeg tillade mig at spørge det ærede Medlem Hr. P. Munch, om han nu virkelig vil